

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre — — — — — 6 korona — fillér
Félévre — — — — — 3 " —
Negyedévre — — — — — 1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)

Hirdetések jutányos árban vételnek fel.

Nyitási sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Megjegyzések.

Egy nyomorult pára tragikus megsemmisülése a hazai sajtóban oly visszhangra talált, mely mozgató okainál fogva méltán kelti fel az ügy iránti érdeklődésünket.

Az eset közismert. Kivégeztek egy gonosztevőt, kit az elkövetett bűnök egész halmaza terhelt. A legszégyenletesebb módon — kötelen végezte beestelen pályafutását Husz Ábrahám. A büntetőigazságszolgáltatás lecsapott rája s annak súlya alatt omlott össze az emberiség eme szörnye.

Akik teljes egészében ismerik a petrovai rablás történetét, azok teljes megnyugvással vették a hírt, hogy a felbujtót, ki pokoli ravasz-sággal eszelte ki a gyilkosságot, — halálra, a gyilkost pedig életfogytiglani fegyházra ítélte a legfelsőbb fórum.

Az ítéletet végrehajtották.

De ezzel nem záródott le a Husz-ügy, hanem utána napokon át foglalkozott vele a sajtó. Először is a kivégzés és az azt megelőző dolgokról olyan tudósítások láttak napvilágot, melyek Huszt mint ártatlant, mint részvétet érdemlő alakot tüntetik fel. Hogy ez célzatosan történik: az bizonyos.

Miért? A felelet szinte önmagától kínálkozik. Mert Husz zsidó és hitsorsos volt. Illik tehát a zsidó sajtónak — ha még egyszer olyan bűnös volna is — melléje állani. A törvénynek eleget tettek — írja egyik lap ezirikusan. Majd élénk színekkel festi Husz ártatlanságának hangoztatását. Teszi ezt olyan formában, hogy felkeltse az olvasóban a sajnálkozás érzését. Szóval valóban az egész zsidó sajtó mintegy magáévá teszi az ügyet s nem igazságosan, Huszról, mint bűnös-ről, hanem mint hitsorsosról mond ítéletet.

Ez oly cselekedet, mely minden embert, kiben az igazságnak egy szemernyi érzése van, megbotránkoztat. Az a sajtó, mely az igazság hirdetőjének vallja magát: így

fest, mikor a bünt saját fajtájabelijében kell ostromozni. Vagy agyonhallgatja, vagy pedig a gonoszság pártolója lesz. Az ilyen erkölcsi alapon álló sajtó megérdemli a keresztények részéről a teljes megvetést, de nemesak az a sajtóorganum, hanem azon keresztény is, aki ilyen szellemi tápláléknak a fogyasztója.

Husz tehát vértanúnak van feltüntetve és a zsidóság annak is hiszi. Csodálatos az az együttérzés, mely a zsidóságot összefűzi. Dacára, hogy a körülmények, a tanuk mind Husz ellen bizonyítottak, az összes zsidóság lázas izgalommal dolgozott még az utolsó perczen is azon, hogy a gonosz számára kegyelmet eszközöljön ki.

Dicsérendő ugyan az összetartás, de csak akkor, ha annak nemes célja van. Ez esetben annak nem lehet tartani, mert az elitelt nemesak felbujtó volt, hanem uzsora, lopás, pénzhamisítás stb. nem kevésbé súlyos dolgok bizonyultak rá.

Jobban tenné a zsidó sajtó, ha nem exponálná magát a Huszok mellett, mert ezáltal csak azt bizonyítja, hogy mindaz, amit a keresztényeknek mond, nem egyéb, mint porhintés. A keresztények pedig e rugások után, melyek nap-nap után érik a zsidó sajtó részéről, egy kissé öntudatra ébredhetnének. Ne legyenek czégrérek és köpenyegeknek felhasználhatók a zsidó portéka liferálásánál.

Husz már nem boldogítja a felvidéki rutént. De legyünk nyugodtan: van még azon a tájon hasonló alak számtalan. Ez csak egy virágszál volt a sok közül. E faj nemhogy pusztulna, hanem hihetetlen módon szaporodik. Nő, mint a gomba eső után. Aki szomorutájat akar látni, az csak utazzék a határföldre. Szíve összeszorul, lelke elfacsarodik majd a látottakon, midőn a pusztulást szemléli, mely lassan, de biztosan halad előre.

Néhány évvel ezelőtt, midőn Visóoroszi község és vidékének uzsorásátvégső elkeseredésében megölte a mindenéből kifosztott rutén

paraszt, kit tettének őszinte bevallása és védekezése után egyhangulag felmentett ugyancsak a máramarosszigeti esküdtszék, akkor a zsidóság éktelen felháborodással fogadta az ítéletet s az esküdtszéket eltörölte volna a föld színéről, mert a gojt szabadlábba helyezték.

E két eset összehasonlítása teljes világot vet felfogásukra. Ami nekik tesz szolgálatot, avagy nekik üdvös, azt bármely úton szabad megkeríteni, de ellenük tenni vagy védekezni égbekiáltó bűn.

Vigyázzanak, mert a lángrobbantott szenvedély nem ismer határt s pusztít, mint a tűz. Te pedig jámbor keresztény, nyisd fel már nehéz szempilláidat. Nézd meg, hogy mikor a zsidó érdekért harczolsz: akkor önmagad ellen emelsz fegyvert. Tanulj a zsidóktól, mint kell fajod és hitsorsod javáért dolgoznod. Gondolkozhatnánk már egy kicsit komolyan magunkról is.

Kocsán Károly.

Heti levél.

A holt és élő tanulás.

— Irta: Bodnár Gáspár. —

Olvastam, hogy külföldön neves pedagógusok kísérleteket tesznek a szabadban való tanítás általános térfoglalására.

A magyar pedagógiai lapok is kiváló előszeretettel foglalkoznak mostanában a kirándulások, a szabadban való szemléltető előadások érdekében.

Az orvosok komoly figyelmeztetéseket szólnak a közönség körébe, hogy a rengeteg könyvtanulás, a hangosan való magolás, mondjuk csak magoltatás tönkre teszi a gyermekek fizikumát. Elsorvasztja lelkét.

A közép és felsőbb, főiskolák tanárai egybehangzóan vallják, hogy a mai ifjúságnál alig találunk nyomaira annak a tanulásnak, ami tartalmat, fegyelmességet, érettebb intelligenciát hagy a lélekben.

Ime, kiáltó bizonyítékok, hogy a betű nem csak a törvénykezésekben öl minálunk, hanem az iskolai életben, a tanításban, a tanulásban is.

A modern pedagógia sok-sok vivmányára büszke lehet, de azért nem tagadhatja,

Mindennemű üveg-, porcellán-, lámpa- és tüköráru legjutányosabban beszerezhető az ujonnan berendezett

Greguss és Chrapáry czég

üzletében Szatmár-Németi, Deák-tér 2. szám, (a városház mellett.)

hogy még ma is élet-halálra menő harez folyik a *holt és élő tanulás, illetőleg tanítás között.*

Sok tekintetben hátrább vagyunk, mint voltak az ó-korban, sőt a szabadban való tanulást, tanítást (ezután az *oktatás* szót használom) illetőleg sajátos *elfogultság, „fátum“* nehezedik a mi legintelligensebb társadalmi köreinkre is.

Nálunk megcsontosodott felfogássá vált, hogy *igazán, komolyan, eredményesen csak az iskola falai közt, merev fegyelmi béklyók közt és a nyomtatott könyvekből lehet tanulni.* (A szülők bizalmatlanul nézik a kirándulást és a szabadban való tartózkodást.)

Arisztoteleszről írják, hogy mikor tanítványait oktatta, velük a *szabadban sétált.* Ő annyira felbátorította ilyen alkalmakkor tanítványait, hogy maguk a tanítványok tettek fel a kérdéseket, *sőt igen gyakran ellenvetéseket is.* (Az igaz pedagógus ma sem fél — az elleövetéstől.)

Szokrátész ott fogta el, akit oktatni akart az utcán; a görögök és rómaiaknak nem voltak palotaszzerű iskolái. Az utcán, egy-egy féleresz alatt oktattak. Ez a féleresz is csak az idő viszontagságai ellen való védelmül szolgált.

A szabadban való oktatásra vonatkozólag a modern pedagógia főséges példát találhat a *Megváltóban, a mi isteni tanítónkban.* Az Isten Fia is — ha szabad így mondanom — szenvedelemmel szerette a szabadban való oktatást. A hegyen tartotta egyik legnagyobb tanítványait. Bejárta a vidéket ő is, elhaladt tanítványával a kalászos buzaföldek mellett. Megpihen a fa árnyában. Rámutat isteni ujjára a mezők liliomaira, a madarakra, a szőlőtőkére, a juhocskára és a konkolyos buzára. Nem irt tankönyveket, nem oktatta tanítványait, nem is *gyakoroltatta értelmese beszédre.* Sokkal hatékonyabb eszközöket használt az *élő tanulásra.* Az *eleven szemléletet, a cselekvést . . .* a természet legszebb könyvét, gyémánt kiadását az Isten leggyönyörűsebb nyomtatásának. Ahol nincsenek *holt betűk,* de mozgó, eleven jelenségek és *csudás fegyelmzés.*

A *szent atyák* is szerették a természet-könyvét. *Jeromos* a természet nagy csendjét, *Ágoston* a zugó tenger-partot, az elemeket . . . a csillagos eget, az erdők zsongását, a szellő suttozását . . . ezeket a *mozgó elemeket* kényseríti, hogy oktassák ki az ember nyugtalan szívét, hol keresse — az Istent?

Mikor annak idejében Comenius Ámosz János meglepte a pedagógusokat a szemléltető módszerrel, mikor szemébe vágta a tanítóknak, hogy szemetek van és nem láttok, fületek és nem halltok, érzékeitek és nem tudtok cselekedni — mikor hirdette, hogy nyissátok fel a természet könyvét az ifjuság előtt, — a világ csudálkozva bámult. Hogy ő ezt nem tudta! Ma vannak pedagógusok, akik Comenius pedagógiáját kicsinlik, lenézik, *„Gyerekes egyszerűségnek“* nevezik és úgy viselkednek vele szemben, *mint a gyermek, mikor már — megértette a Kolumbus tojását.*

Szertelen magasztalásban Comenius pe-

dagógiáját se okos dolog részesíteni, de azt minden igazságos embernek be kell ismer-
nie, hogy ő építette meg az *élő tanulás alapjait.*

És ha ma csak ott lehetnének, ahova Comenius elvei, tanításai már rég vezethet-
ték volna iskoláinkat.

De nem vagyunk!

A mi iskoláinkban még mindig . . . a *holt tanulás,* a merv, megcsontosodott *betű-
tolás üli diadalait.* Az a tanulás, mely csak szóból, pataként futó beszédből való. A népiskolai beszéd és értelemgyakorlatok is, vagy előre bemagolt kérdések és feleletek, vagy merő fecsegések. *De nem élet.* Hiányzik belőlük a *cselekvés.* E nélkül pedig az oktatás fából vaskarikát akar — nevelni. Többé-
kevésbé ez mondható az iskolák mindazon tantárgyairól, melyet — *holt könyvekből szed-
nek be.*

Jön nemsokára a tavasz. Utcámban rengeteg a tanuló. Fiúk és lányok vegyest. Kora reggel, mikor templomba indulok, hallani fogom újra és újra a zsongást, a *rette-
netes küzdelmet, a holt és élő tanulás küzdel-
mét.* Hallani fogom. . .

Ha a Szamos hidjáról jobbra, balra tekintünk. . . — És újra . . . tekintünk a Szamos hidról, hidról, magunk előtt találjuk először, magunk előtt, előtt találjuk — a hegyre vezető utat. Ha a Szamos hidjáról és aztán a Károly felé vezetőt. A Nagykaroly felé vezetőt. És hányszor, de hányszor ismétlődik ez? És hogy mi az alany? Mi a rege, a dal . . . és így tovább.

A szegény leányka, a szegény fiúcska bereked, míg ezeket a holt betűket bema-
golja. Az ilyen könyvből végzett tanulás Comenius szerint *valóságos értelmi tengeri be-
tegséget okoz;* veszedelemmel fenyegeti a gyer-
mek elméjét, idegét, szervezetét.

Aztán jön az iskola. A hosszas moz-
dulatlanság. A remény és aggodalom, a féle-
lem. A vas és vak fegyelmzés.

Eleven tanítást ami gyermekeinknek.

Vezessük a természetbe és mutassuk meg nekik azokat az utakat, melyek ide-
vagy oda vezetnek. Kísérjük őket rajtuk egy ideig. Cselekedjenek, mozogjanak. Csak azt tanuljuk meg igazán mi felnőttek is, amit mi magunk cselekszünk, véghez viszünk.

Több kirándulást, gyakori szabadban való tanulást, oktatást — gyermekeinknek. Minél több mozgás és objektív oktatás az intuitív tanítás helyett . . . Az oktatás *cse-
lekvési gyakorlatok nélkül holt tanítás.* Az értelmes beszéd gyakorlatok semmit érő, üres fecsegéssé lesznek. A gyermekeknek nemesak feje jár az iskolába. Az egész gyermeknek ott kell lennie. Az egész gyermekkel számoljon — az iskola. A tudás nemesak beszédből, de *cselekedni tudásból áll . . .*

. . . És társadalmunkat tekintve látuk *csalódottokkal, hajótöröttekkel.* Szülők, kik a terhes vizsgálatokon könyves szemekkel meredeztek gyermekük jövője felé . . . csakhamar kiábrándulunk. A holt tanulás eredménye, hogy a vizsgálatokon *lumeneknek, kész bölcseneknek látták* gyermekeiket és aztán veszik észre, hogy felsőbb iskolai pályájukon, de egész életükben is — *tölkfejek.*

Nincs más mentstvár: *rendezzük be iskoláinkat az előtanulás számára.* A magyar néplelek követelményei szerint. Vezessük gyermekeinket mentől többször a szabadba, szorítsuk a legszűkebb korlátok közé a könyvekből való magoltatást. Érezze és élvezze a gyermek a *természet könyvét és tanulja meg-
ismerni úgy, amint az reá hat.*

A múlt évi máramarosi botrányhoz.

Ajánlva a „Máramaros“ című hírlap t. olvasóinak

Irta: **Arakszyn.**

(Folytatás.)

VII.

Volt tehát idő, mikor a kulturát egyedül a kolostorokban ápolták s ezt a ki két-
ségbe vonta volna, még nem akadt történet-
író. Abban az időben volt az, mikor királyok voltak, a kik nem tudták a nevüket aláírni. — Iskolákra és az Egyház volt az első, aki gondolt s maguk az egyetemek is egyházi eredetű intézmények. Tény továbbá, hogy az építészet és festészet soha sem virágozott úgy, mint az egyház befolyása alatt a középkorban s azok a esodálatos dómok (mainezi, wormsi, aacheni, kölni, római stb.) melyek ma is méltó bámulat tárgyai, az egyház által megtermékenyített szellemek alkotásai. — A miket itt mondtunk, igaz, hogy banalitások, de ami fő, egyszersmind szinigazságok is.

Nem igaz tehát, hogy ellensége volna az egyház a tudománynak, művészetnek és haladásnak.

Igyekezett talán megakadályozni valaha az egyház a repülő gép feltalálását? vagy kárhóztatta valaha az erre irányuló törekvést? Vagy a kormányozható léghajóval vagy az „örök mozgó“-val tette ezt?

De mi összekeresgélünk néhány adatot, néhány általánosan ismert s néhány kevésbé ismert adatot a történelem lapjairól, jobbnaira a találmányok és fölfedezések köréből, mely adatok kellő világosságba helyezik, hogy milyen szép igazságok azok, melyeket az „Az új syllabus“ derék szerzője a katolikus egyházzal elmondott.

Avval kezdjük, hogy a ki a puskaport feltalálta, az is pap volt, még pedig barát: Schwarz Berthold.

Aki a Julius Caesar által megállapított naptárt csillagászati alapon megjavította, úgy amint azt ma is használja a világ, egy pápa volt: XIII. Gergely.

A nagy csillagász, a róla nevezett naprendszer feltalálója: Kopernik Miklós (Copernicus) franenburgi kanonok volt.

Szintén világhírű név, mint híres csillagásznak, a XV. században élt Regiomontanusnak neve s ez szintén pap volt.

Az a híres csillagász, a kinek a spektrálanalízis (szinképelemzés) körül vannak nevezetes fölfedezései, Secchi jezsuita.

A villámhárítóról a Pallas-Lexikonban azt találjuk, hogy az első villámhárítót nem Franklin állította fel, hanem hat évvel az előtt egy Diviseh nevű morvaországi premontrai pap.

CSAPÓ LAJOS

ELSŐRANGU PAPI-
ÉS POLGÁRI SZABÓ

SZATMÁR, Deák-tér 7., (I. emelet).

Magyar díszruhák, Polgári ruhák,
Papi öltönyök, Liberálak,
Reverendák, Szarvasbőr-
Czímádák, nadrágok,
Palástok, fővegek, Bőr kabátok
készítését elvállalom.

Mindennemű öltöny készítésénél a fősulyt az elegáns szabás és finom kivitelre fektetem, a mellett teljes kezesességet vállalom szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Nagy raktár honi és angol szövetekben.

Tisztelettel **CSAPÓ LAJOS**, szabómester.

Azt a híres térképet, mely Kolumbust nagy eszméjére rávezette, egy szerzetes, Fra Mauro készítette.

Az a nagy szívű ember, a spanyol Las-Casas, aki a szegény amerikai indián rabszolgák szabadságát küzdötte ki s a kire büszke az emberiség, szintén egyházi férfi volt s mint püspök halt meg.

X. Leo pápának, a kitűnő Medicinek, Luter kortársának, aki oly hatalmas tevékenységet szentelt a tudomány, művészet és irodalom ügyének, uralkodása a művelődéstörténelemben ezen a néven szerepel: az olasz művészet arany-kora. A híres cinquecento mesterei akkor virágoztak.

A számtanban azt az újítást, hogy a nehézkes római számok helyett arab számjegyek használtassanak, II. Sylvester pápa hozta be.

Akinek először jutott eszébe ingyenes népiskolát nyitni, az egy francia pap volt s nem kisebb ember mint De Lasalle szent-János.

(Polyt. köv.)

H I R E K.

Személyi hir. Ó Méltósága a püspök ur szombaton délután a gyorsvonattal a budai Császárfürdőből visszaérkezett székhelyére.

A főispán Aranyosmegyesen. Dr. Falussy Árpád megyénk és városunk főispánja e hó 16-án, vasárnap, Aranyosmegyesen megjelent a „Széchényi Társulat“ által fentartott felnőtt esteli tanfolyamának záró vizsgáján. Kiséretében voltak dr. Vajay Károly polgármester, Bodnár György kir. tanfelügyelő, Madarassy Dezső társulati igazgató, Tankóczy Gyula főkapitány. A főispán reggel nyolczadfélórakor érkezett meg Aranyosmegyesre s Böszörményi Zsimond földbirtokos s gond. elnökkel szállt meg a társaságában levő urakkal együtt. D. e. 9 órakor kezdetét vette a felnőtt, kizárólag román anyanyelvű, ifjak vizsgálata. Az oláh fiúk a magyar nyelvben, történelemben, polgári jogok s kötelességek ismeretében, földrajzban, de a többi közismereti tárgyakban meglepő jártasságot és kellő tudást mutattak be. A főispánt s a megjelent intelligens vendégeket az eredmény nagyon kellemesen lepte meg s úgy a maga valamint dr. Boromisza Tibor püspök, mint a „Széchényi Társulat“ diszelnöke nevében a legteljesebb elismerését nyilvánítja. A tanfolyam kitűnő s gyakorlati vezetéseért az érdem Marosán Kornél ottani áll. isk. igazgató tanítóé, ki immár 28 éve vezet e tanfolyamokat és egy egész nemzedéket nevelt fel a magyar hazának. A felnőttek vizsgálata után a főispán az elemi iskolákban tett látogatást. Először az állami azután a gör. kath. felekezeti iskolákat látogatta meg; mindkét helyen az az eredménnyel teljesen megvolt elégedve. Előbbi helyen Kovács Gábor és Árendássy Mária utóbbi helyen pedig Apai Mihály tanítókat dicsérte meg a szép eredmény eléréseért. A vizsgálatok után látogatást tett Marosán Kornél áll. isk. ig. tanítónál majd reggelire gyűltek egybe Böszörményi föld-

birtokosnál. A főispán kíséretével a délutáni 1 óra 9 perces vonattal elutazott székhelyére. Ezen látogatás igen fontos jelentőséggel bír, nem egyéb, mint a nemzet munkásainak s munkálkodásuknak megbecsülése, melyet a néptanítói kar fáradságos munkájuk árán tudnak elérni.

Gyászhir. Városunk egy előkelő polgára Gillyén József halt el e hó 16-án Régebben virágzó kereskedése volt a Deáktéren, de kora előhaladtával visszavonult az üzleti élettől. A családi gyászjelentés következőleg szól: Alantírottak és a kiterjedt nagy rokonság fájdalommal telt szívvel jelentik a legjobb apa, após, nagypapa, testvér és rokon Nagyenyedi Gillyén József a Szatmári Takarékpénztár-Egyesület és a Szatmári Gőzmalom Társulat igazgatósági tagja, az Osztrák-Magyar Bank váltóbiráló tagja. február 16-án, esteli 7 órakor 72-ik évében egy szebb házába való költözését. Földi maradványai február 19-én délután 3 órakor fognak Deáktér 8. sz. háztól az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tétetni. Szatmár-Németi, 1908 február 17-én. Legyen áldott emléke! Gillyén József fia és neje Dezső Bella és gyermekeik Jóska és Lili, Gillyén Sándor fia és neje Hollósy Palma, Gillyén Lajos és fia, Gillyén István, neje és gyermekei mint testvérei.

Országos értekezlet. Bárezi István Budapest város polgármestere f. hó 26-ik napjára az ország városait az egyesenes adóreformra vonatkozó törvényjavaslatoknak abbéli megvitatása céljából, hogy a tervezett adójavaslatoknak minő hatásuk lesz a városok háztartására és a városi polgárságra országos értekezletet hívott össze. Városunk képviselőjében dr. Vajay Károly polgármester, Novák Lajos főszámvevő és Ferencz Ágoston tanács jegyző fognak résztvenni az országos értekezleten.

Hagyatéki tárgyalás. A mult nap tartott meg a helybeli kir. közjegyző előtt egyházmegyénk volt püspökének, Meszlényi Gyulának, hagyatéki tárgyalása. Az érdekeltek mindannyian megjelentek vagy személyesen, vagy ügyvédek által képviselve. A végrendeletben minden érdekelt megnyugodott, csak Meszlényi Antal kir. ügyész emelt kifogásokat. Így a hagyatéki ügy perre kerül.

Gyászhir. Városunknak egy igen tekintélyes polgára halt el hirtelen a mult pénteken reggel Ruprecht Józsefnek az országos balesetbiztosító és betegsegélyző pénztár könyvelőjének személyében. Semmi baja nem volt. Reggel a Szatmárhegyre szándékozott utazni, s amint a Deáktéren a megállóhely felé közeledett, hirtelen szivgöres fogta el, összeesett és néhány pillanat alatt meghalt. A gyász eset városzerte mély részvétet keltett, mert általában tisztelt egyéniség volt. Szombaton délután temették el igen nagy részvét mellett. A gyászszertartást Tóth József szentszéki tanácsos, képezdi tanár végezte, ki a sirnál megható beszédet mondott. A Munkásbiztosító pénztár halálát külön gyászjelentésben tudatja. A család halotti jelentése köv. szől: Özv. Ruprecht Józsefné szül. Gábrriel Róza úgy a maga mint gyermeke, s az összes rokonság nevében is

mély fájdalomtól megtört szívvel, de Isten kiszámíthatatlan végzésében való keresztény megnyugvással tudatja feledhetetlen férjének, a legjobb apának, testvérnek és rokonnak Ruprecht József az országos balesetbiztosító és betegsegélyző-pénztár könyvelőjének folyó hó évi február hó 14-én hajnali 5 órakor munkás életének 53-ik. boldog házasságának 16-ik évében váratlanul történt esendes elhunytát. A drága halott földi részei folyó hó 15-én, szombaton délután 1/24 órakor fognak a Tompa-utca 8. sz. gyász háztól a róm. kath. egyház szertartása szerint a hidontuli temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 15-én reggel 7 órakor fog bemutatni az elhunyt lelki nyugalmáért a róm. kath. székesegyházban. Áldás és béke lengjen drága hánvai felett! Ruprecht Ilonka gyermeke. Özv. Ruprecht Antalné sz. Orosz Anna édesanyja. Özv. Gábrriel Andrásné sz. Kovács Zsuzsanna anyósa. Orosz Alajos, Orosz Antal és neje szül. Laupp Emilia gyermekeivel, Ruprecht Julia, Ruprecht Erzsébet és férje Morvai János gyermekeivel, Ruprecht Sándor ér neje szül. Szakkay Rózsa, özv. Buga Andrásné szül. Gábrriel Juliánna, Gábrriel Borbála és férje Nemes Imre gyermekeivel mint testvérei, sógorai és sógornői.

Pénzügyi kinevezések. Csighy Endre baziásfürdői adóhivatali ellenőrt a színérváraljai adóhivatalhoz pénztárnoknak, Hollandai Pál máramarosszigeti adóhivatali segédet a hajduszoboszlói adóhivatalhoz ellenőrnek, Boksa Károly kecskeméti adóhivatali gyakornokot a színérváraljai adóhivatalhoz adótisznek nevezte ki.

Gyászhir. Ifj. Mazurek Pál székesfővárosi ipariskolai igazgató Budapesten elhalt. Csak pár hónappal ezelőtt érte a családot az az öröm, hogy igazgatónak választották, s ime a halál máris gyógyíthatatlan sebet ejtett, a szerető nő és gyermekek, az érte aggódó szülék és testvérek szívében. Pár héttel ezelőtt influenzát kapott, s a veszedelmes betegség kioltotta java férfikorban levő életét. Vasárnap délután temették el Budapesten. A mélyen sujtott gyászoló család a köv. halotti jelentést bucsátotta ki: Özv. ifj. Mazurek Pálné szül. De Pott Irma mint az elhunyt neje úgy a maga, valamint az alulírottak, az összes rokonok és barátok nevében is mély fájdalomtól szomorodott szívvel jelenti a szeretett és felejtethetetlen férj, apa, gyermek, testvér, vő, sógor és rokon ifj. Mazurek Pál szék. főv. ipariskolai igazgató folyó évi február hó 14-én d. u. 2 órakor rövid szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után életének 44-ik, boldog házasságának 15-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványait vasárnap, február hó 16-án délután 3 órakor fognak a Rákóczi-ut melletti temető halottasházában a róm. kath. egyház szertartása szerint ünnepélyesen beszenteltetni és onnan a központi sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat az elhunyt lelki üdvéért folyó évi február hó 17-én hétfőn reggel 9 órakor a józsefvárosi plébánia templomban a Mindenhatónak bemutatni. Budapest, 1908. február hó 14-én.

MOLDOVÁN JENŐ
KÉZMŰ- ÉS DIVATÁRU-ÜZLETE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR

Előre haladt idény miatt *mélyen leszállított árak.* Posztók és barchetek beszerzési árban, színes, krém és fekete szövet, batiztok nagy választékban. Vászón és kanavászokban gyári raktár. Női és férfi *fehértűk*, ing, gallér, kézelő, harisnyák és minden más cikkek a legolcsóbb árban.

Áldás és béke lengjen drága porai felett! Mazurek Olga, Mazurek Dóra, Mazurek Lili, Mazurek Magda, Mazurek Mariska mint az elhunytak gyermekei. Mazurek Pál és neje szül. Steinberger Berta mint szülők. Özv. De Pott Adolfné szül. berencei Kováts Ninon mint anyós. Mazurek Antal, Mazurek János, Mazurek Ilona, Mazurek Ferencz, Dr. Mazurek Gyula, Mazurek Béla, Mazurek Margit, Mazurek Irma, Mazurek Berta mint az elhunytak testvérei. — *Bónis* Kálmán m. kir. erdész, fenyvesvölgyi erdőgondnok e hó 14-én reggeli 6 órakor 36 éves korában váratlanul elhalt. Hült tetemeit szülőföldjére, Kunszentmiklósról szállították. Az ungvári főerdőhivatal testületileg vett részt a temetésen.

Uj járásorvos. *Ugron* Gábor ugoesai főispán *Morvay* Lajos dr.-nak megyei főorvossá történt kinevezetése folytán megüresedett tiszáninneri járási orvosi állásra pályázaton kívül dr. *Kraemer* Lipót nagyszőlősi városi orvost nevezte ki.

Püspöki ebéd. Vasárnap délben a püspök ur Ó Méltósága ebédet adott, melyre az iskolaszék tagjai voltak hivatalosak.

Lelkészi kinevezés. *Szabó* János szamosújvári püspök *Pap* Endre lelkésznek Hidegkútra történt áthelyezése folytán megüresedett láposbányai gör. kath. lelkészségre *Brabaticza* János segédlelkészt nevezte ki.

Uj körjegyző. Aranyosmegyesen Nagy Imre volt körjegyző elhalálozásával megüresedett körjegyzői állás tegnap tölthetett be választás útján. A körjegyzői állásra egyhangulag *Szentiványi* Sándor h. jegyző lett megválasztva. A városunkban is széleskörben előnyösen ismert új körjegyzőnek gratulálunk.

A tanügy köréből. A vallás és közoktatási miniszter *Sárkány* Dezső okleveles tanítót a feketeardói állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Hymen. *Török* Andor lácai ref. lelkész a napokban esküdött örök hűséget *Király* Antal békényi ref. lelkész leányának, Lenkének. — *Demkő* Sándor helybeli városi közgyám szombaton esküdött örök hűséget Kassán *Merényi* Ilona urleányának — *Kreiter* Pál, a közgazdasági bank könyvelője jegyet váltott városunkban *Frankó* János birtokos leányával, Juliska kisasszonnyal. — *Orosz* György, a nagykarolyi főgimnázium tanára, a „Szatmárvármegye“ című lap felelős szerkesztője szombaton esküdött örök hűséget *Pintér* Mihály nagykarolyi pénzügyőri főbiztos leányának, Gabriella kisasszonynak.

A Népszövetség vasárnap, f. hó 9-én, a következő helyeken tartott gyűléseket: *Budapest*: I., II., III., VI., VII., IX. kerületben. *Abauj* vm.: Encs, Felsőnovaj, Göne, Léh Felsőagy. *Alsófehér* vm.: Gyulafehérvár. *Arad* vm.: Borosjenő, Odoos. *Árva* vm.: Zakamene, Námesztó, Zubrochlava, Jablonka, Trsztena, Csímhova Turdossin, Nyizsna, Ovarka, Poplalkó, Chlebnice, Parasztudubova, Zázriva, Alsókubin, Puchó, Malatina, Oláhdubova. *Baranya* vm.: Helesfa, Szentlőrincz, Villány, Mohács, Nemetmárok. *Bars* vm.: Zsitvaapáti, Kunosvágása. *Bács* vm.: Apatin, Veprőd, Mohol, Vasfut, Szabadka, Szentfűlöp, Csantavér, Zenta, Mélykut, Palánka, Ada. *Békés* vm.: Ujkigyós. *Borsod* vm.: Ozd, Királd Arló Csépany, Disznósd, Alsó és Felsőhangony, Csermely, Sánta Sajónémeti, Sajóvárkony, Balaton, Bács. *Fehér* vm.: Bodajk, Csókakó, Söréd, Csurgó, Győr vm.: Szercece, Révfülu. *Gömör* vm.: Szentsimony, Uraj, *Hajdu* vm.: Püspökkladány. *Háromszék* vm.: Torja. *Heves* vm.:

Detk. Hont vm.: Kemencze, Bernece. *Jász-Nagy Kun Szolnok* vm.: Szolnok. *Komárom* vm.: Komárom. *Marostorda* vm.: Nagyenyed, Szováta. *Nagyküküllő* vm.: Segesvár. *Nógrád* vm.: Bojk, Érsekivádkert. *Nyitra* vm.: Handlova, Pográny, *Pest* vm.: Hidegkut, Nagyaroszi, Üröm, Buda-kalász, Albertfalva, Tápióbicske, Nagykáta, Keeskemét, Lajosmizse. *Pozsony* vm.: Dunaszerdahely Kisudvarnok. *Sáros* vm.: Tareza. *Sopron* vm.: Beőszárhány, Fertőszéplak Sarród, Hegykő. *Szatmár* vm.: Szatmárnémeti, Fény, Csanálos, Kaplony Szaniszló, Nagydobos, Nagykaroly *Temes* vm.: Temesvár. *Tolna* vm.: Paks, Szegszárd *Toron* vm.: Nagytószeg. *Udvarhely* vm.: Székelyudvarhely. *Vas* vm.: Rábakovácsi, Nyeste, Szombathely, *Veszprém* vm.: Veszprém, Ugod, Homokbögöte, Fokszabadi, Pápa. *Zala* vm.: Egyeduta. *Zemplén* vm.: Tokaj.

Iskolalátogatás. Ez elmúlt héten *Bodnár* kir. tanfelügyelő Csanáloson járt iskolákat látogatni s a tapasztalt eredményel teljesen meg volt elégedve. Együttal érintkezésbe lépett a községgel a IV. tanítói állás szervezése ügyében, s ezzel a szervezés iránti intézkedések megkezdődtek. — E napon volt két tekintélyes család sarjainak házasságkötése s az alkalommal a család és a nagyrokonság ünnepén a kir. tanfelügyelő mint a községgel egykor közszeretnek örvendett volt tanítója — szintén részt vett, kedves perezeket töltve ott s megtisztelve megjelenésével egykori jó embereit.

Tudori szigorlat. Nagysomkúti *Pap* József, egri főegyházmegeyi növendékpap, egyetemi hittud. halg. dr. *Pap* József volt somkúti orsz. képviselő tehetséges fia a napokban letette a szentirástudomány s keleti nyelvekből a szigorlatot a budapesti egyetemen. Minek következtében elnyerte a horostyán koszorúsi fokozatot.

Színházi hír. A városi színügyi bizottság f. hó 15-én d. u. 4 órakor tartott gyűlésén az elmúlt közgyűlés határozata folytán a Krémer Sándorral való megkötött színházi szerződést felbontotta és új szerződést kötött *Heves* Béla erdélyi részi színigaztóval. Az új színigazgató tehát *Heves* Béla lesz, már t. i. ha a közgyűlés megválasztását jóvá fogja hagyni.

Joggyakornoki kinevezés. A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke Grád Demeter máramaroszigeti lakos végzett joghallgatót a debreczeni kir. ítélő tábla kerületébe díjtalan joggyakornoknak nevezte ki.

Oltáregyleti estély. A nagykarolyi oltáregylet f. évi márczius 1-én nagyszabásu estélyt rendez, a mely összes eddig rendezett estélyeket mind felül akarja mulni. *Farkas* Edith alapítványi hölgy az országszerte ismert kiváló szónoknő az estélynek kiváló nagy nevet és látogatottságot fog szerezni szokatlan magas színvonalán mozgó tartalmas előadásával. Az oltáregylet benne olyan nagy erőt nyert, a mely a vidéken is méltán nagy feltűnést keltett már eddig. Ezen kívül *Papp* Béláné a kerület orsz. képviselőjének neje vesz részt, valamint a kiváló előadó dr. *Pirkler* Ernő, a ki már Nagykarolyban többször ragyogtatta fényes művészi tehetségét. — *Péchy* Ilonka k. a. és *Kováts* Béla ur a zenei részt szolgáltatják. A kik ismerik őket, már sokat várnak tőlük. — De nagy vonzó erő lesz a készülő élőkép is, a mely mindig érdekes színt kölcsönöz az estélynek.

Eltűnt katonatiszt. Szenzációs esemény történt a múlt héten Munkácsen. *Bobrovniczky* Miklós honvédszázados, az ezred

segédtszjtje, a múlt hétfőn reggel eltűnt, s azóta nincsen semmi hír felőle. A százados egyike volt az ezred legkiválóbb tisztjeinek, az uri társaságokban mindenütt kedvelt egyén. Már bebizonyosodott hogy anyagi bajok készítették az eltűnésre.

A nagykarolyi törvényszék. A nagykarolyi törvényszék ügyében nagy küldöttség készül a miniszterhez, melyet *Hosray* Aladár alispán fog vezetni. A miniszter a küldöttséget e hó 20-án délelőtt fél 12 órakor fogadja.

III. Kimutatás a „Pázmány-konviktus“ felépítésére felajánlott összegekről:

1. Maresch László III. b. o. t. hagyatékából	300 kor.
2. Osztrák-magyar bank	150 „
3. özv. báró Vécsey Józsefné	40 „
4. Szatmári takpénztár-egyesület	100 „
5. „ ker. és iparbank r.-t.	30 „
6. Szatmári népbank	25 „
7. Hámon Róbert püspöki titkár	100 „
8. dr. Ratkovszki Samu tanulm. felügyelő	100 „
9. dr. Bakkay Kálmán tanár	100 „

Összesen: 945 kor.

Fogadják a nemes szívű jóttevők a segélyre szorult ifjuság s a vezetőség hálás köszönetét.

Szatmár-Németi, 1908. február 19.

Ratkovszki Pál.

Ker. szociális előadást tartott folyó hó 16-án délután 3 órakor a kath. legényegylet szatmári helyiségében *Kováts* Gyula dr. tanítónőképző-intézeti igazgató. A ker. szociális egyesületnek tagjai előtt kifejtette a munka mivoltát, osztályozását s azon hármasszót, melyet a munka az egyének, a társadalomnak s a halhatatlan léleknek hoz.

A Szatmár és Vidéke szokatlanul nagy hangon vagdalkozik azon helyreigazításunkkal szemben, melyet a szinigazgatói kérdéssről hozott tudósítására tettünk. A nagy hang pedig nem imponál, így azok szoktak tenni, akiknek nincsen igazságuk. A mi megjegyzésünk teljesen korrekt, mi nem azt mondtuk, hogy Krémerrel tartozik a színügyi bizottság más szerződést kötni, hanem azt, hogy Krémer nincs kizárva a pályázatból és ha pályázik, a bizottság újból megválaszthatja. Tudhatná a Szatmár és Vidéke, hogy épen tavaly körvonalazták a bizottság és a közgyűlés e nemű jogát. A bizottsághoz tartozik a szerződést megkötöni, — a közgyűlés pedig esakis a felett dönt, elfogadja-e a szerződést vagy nem, de semmi féle kizárásokat nem tehet. A pályázat nyilvános.

A „Deák Kálmán“ asztaltársaság bálja, melyet vasárnap tartottak meg a Vidgató összes termeiben, reményen felül szépen sikerült. Igen sokan voltak jelen s a bál maga is kellemes szórakozást nyújtott. Városunk intelligens társadalmi tagjai közül sokan voltak jelen. A bál tiszta jövedelme jelentékenyen gyarapította a szegény gyermekeket felruházó jótékony társaság pénztárát.

Népszövetségi gyűlés Kálmádon febr. hó 12-én tartatott meg *Láng* Pál rk. segédlelkész vezetésével. Lelkes, tartalmas beszédben ismertette az egybegyűltnek a „Kath. Népszövetség“ létrejöttét, üdvösséges célját és különösen szépen festette szavaival a mai társadalmi állapotot, amely magával hozza azt a nélkülözhetetlen szükségességet, hogy a széthullott kath. erőket egy közép-pontba kell összegyűjteni és együtt tartani. Szavai nagy hatással voltak, úgy hogy a gyűlésen beiratkoztak vagy 30-an és még mindig tart a jelentkezés.

Középiskolai ünnepség. Február 2-án a nagykarolyi kegyesrendi főgimnázium iskolai ünnepséget rendezett szent alapítója, Kal. szt. József tiszteletére. Cseh Lajos igazgató megnyitotta az ünnepséget, a melyen több

szavalt hangzott el és remekül sikerült ének és zeneszámokkal volt tarkítva. Óriási nagy közönség vett részt az ünnepségen az ünnepség kiváló sikere Brancezky József kegyesrendi tanár önzetlen fáradozásának eredménye volt.

Református hangverseny. Már 7—8 hét állandóan hozta a nagykárolyi sajtó több organuma, hogy a református egyház esperesi kerülete az elhalt lelkészek özvegye javára hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez. Febr. 4-én csakugyan meg is tartották, de óriási csalódás érte a református atyáinkfiat, mert a vármegyeház terme csakugy kongott az ürességtől, pedig a hangverseny programja nagyon izléses volt. A dalkör éneke Vitek Károly karmester vezetése alatt remek művet produkált. — Kacsó Irénke óriási sikert ért el művészi szép zongora játékaival. Nem kevesebb sikert ért el Andrassy Jenőné gyönyörű énekével, pedig betegen feküdt még a szereplést megelőző napon is. — A legnagyobb hatást érte el Szabolcska Mihály a bájos, természetes élethű költeményeivel. Bár volna sok ilyen puritán felfogású ember a református egyházban! — De a többi szónokok már szóra nem érdemesek. — Kár, hogy olyan botránnyosan kevés hallgatója volt a remek szép hangversenynek.

A hegyvidéki akció. A földművelésügyi miniszter most közli a hegyvidéki kirendeltségnek Kazy József miniszteri tanácsos által már a múlt évben összeállított jelentését a hegyvidéki akció terén az 1906. évben történtekről. A nép használatában levő föld kereken 2900 kat holddal gyarapodott. Összesen ötvennégy község kizsuzdái kaptak bérbe földet egy—öt holdas parcellákban. Jelentékenyen szaporodott egyenként a kizsuzdák földbirtoka vétel útján is. A háziipar összesen 1318 kizsuzda-családnak közel 85,000 korona keresetet adott. A nép kereken 3.7 millió koronát vett kölcsön, de másrészt üzletreszekre 0.8 millió koronát, tartaléklapokra és takarékbetétekre pedig több mint 0.9 millió koronát fizetett be. Az áruaktárak bruttó bevétele meghaladja az egymillió koronát.

Táncmulatság. A József kir. hercege szanatórium Egyesület mátészalkai bizottsága e hó 22-én a Hungária szállodában Ilosvay Endréné és dr. Fárnek Lászlóné urnők védnöksége alatt kabarettel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti-díj: személyjegy 2 kor. Családjegy 6 kor. Műsor: 1. Arató ünnep. Élő kép. 2. Medzihradzky Péter. Walzer. Zongorán előadja: a szerző. 3. „A vén Ambrus fia“ Farkas Imrétől szavaltja: Herman Annuska k. a. 4. Dalok. Énekli s zongorán kíséri: Dr. Fárnek Lászlóné urnő. 5. „A bekvártélyozás.“ Magánjelentet előadja: Schreiber Czella k. a. 6. „Cremonai hegedűs. Előadja: Medzihradzky Péter ur. Zongorán kíséri: Keller Aladár ur.

Új egyházközség. Az ág. evangélikusok városunkban egyházközséget szándékoznak alapítani. A mozgalom e czélből már megindult. Az ügy érdekében a köv. felhívást vettük: Az ág. hitv. evangélikus híveket ezennel felkérem, hogy febr. 23-án d. u. 3 órakor Szatmáron a városháza kistanácstermében, a tervbe vett fiókegyház megalakítása ügyében tartandó értekezleten megjelenni veskedjenek. Nagybánya 1908. február 17-én. Révész János lelkész.

Öngyilkos gimnázista. Ilosvai István, a máramaroszigeti ref. lyceum negyedik osztályának növendéke, Ilosvai Sándor iloncai körjegyző fia, kedden d. u. a tanítások megkezdése

előtt a tanteremben fölbélte magát. Öngyilkosságának oka, hogy tanárai több tárgyból megbuktatták, amiért otthonról, édes apja szemrehányó levelet irt neki. Ez annyira elkészerítette a fiut, hogy osztálytársainak többször emlegette öngyilkossági szándékát, amit azonban ezek nem vettek komolyan.

Meghívó. A Magyar szent korona országai vasutas szövetségének szatmári kerülete gróf Batthyány Tivadar védnöksége alatt e hó 22-én a Pannónia szálló disztermében jótékonycélu dalestélylyel egybekötött táncestélyt rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti-díj: személy- és karzatjegy 2 korona, családjegy 5 korona. Az estély pont 8 órakor kezdődik. Felülfizetéseket köszönettel fogad a rendezőség. Jegyek előre válthatók Páskuj I. és Lövy M. urak kereskedésében. A hangverseny műsora a következő: 1. Prolog. Tartja: Dr. Tewrek Aurél. 2. Trio-damatich. Előadják: Dr. Löbel Alajosné urnő zongora, Pflanz Emil hegedű és Banner Zoltán gordonka. 3. Szavalt. Tartja: Tóth Miezi kisasszony. 4. „Mein traum“, keringő Waldteufeltől. Előadják: Móriéz Imréné urnő és Weghoffer Sándor. 5. Az öngyilkos, monológ. Előadja: Kaczovszky Gyula ur. 6. Melodráma. Előadják: Banner nővérek. 7. A léha. Énekli: Fülöp Kálmán ur. 8. Monológ. Előadja: Tombory Aranka kisasszony. 9. Komikus előadás. Tartja: Patrubány Olivér ur. 10. Egyveleg. Zongorán előadja: Janik Lajos ur.

Kaszinói estély. A kath. kaszinó a múlt vasárnap pompásan sikerült felolvasó estélyt rendezett. Előkelő uri közönség halgatta végig az ügyesen összeállított műsort, amelynek minden száma érdeklődést és elismerést keltett. Az uri zenekar két pompás számmal szerepelt. Nagyszerű volt Zahoránszky István felolvasása a divatról, mely általános tetszésben részesült. — Műsor után kedélyes társas szórakozás volt.

Ki lesz Papp Ottó utóda? A polgármester Papp Ottónak közs. bírónak történt megválasztásával üresedésbe jött első rendőrtisztviselői állásra a pályázat kihirdetését elrendelte. Ezen állásra a megfelelő képesítéssel f. évi márcz. 2-ig lehet pályázni. Eddig úgy áll a dolog, hogy ezen állásra az egyedüli komoly jelölt Székely Endre, kinek eddigi pontos, lelkiismeretes működése, rendőri szak-képzettsége, kedves modora elég biztos garancia arra, hogy egyhangú megválasztását biztosra lehet venni.

Záró számadás. A Szatmári Gözmulom Társulat múlt üzlet éve fényes eredményvel végződött. A jelentékeny összegre rugó beruházásokon kívül a tiszta nyereség 91840 K. 65. fill. Ebből takarékalap 13776 K. 10 fill., az igazgatóság részére 15612 K. 91 fill., a felügyelőbizottság részére 2755 K. 22 fill., osztalérra 60000 K. jut, a jövő év nyereségszámlájára átvitetik 2078 K. 62 fill. Egy egész részvényre 24 K. jutalék esk a szelvények márczius 1-től válthatók be. Szép eselekedete a társulatnak, hogy tisztviselőinek nyugdíjalapjára a múlt évben 10310 K. 33 fillt adott, miáltal az alapot százezer koronára emelte, az elagott munkások segélyalapját 1000 K-val segélyezte, hat munkást, kik negyedszázad óta vannak a társulat szolgálatában egyenkint 100 K. jutalomban részesített.

Hirdetmény. Miután a f. évi 1908 első negyed második havába léptünk, mindenki az 1883. évi 44. t. cz. 55. §-a értelmében felhívatik, miszerint úgy az állami mint a községi adó és utadójának első negyedrészt a múlt évi adókitetéshez arányitva, folyó évi február hó 15-ig a városi pénztárba annál is inkább fizesse be, mivel ezen időn túl a folyó

évi adók után késedelmi kamat fog számíttatni és március első napjától a hivatolt törvény 56. §-a szerint a végrehajtási eljárás fog alkalmaztatni. Egyttal értesítettik a t. közönséget, hogy úgy az állami, mint a községi adóhátralékokat, valamint az utadó, iparkamarai illerék, hadmentességi, díj, jog és bélyegilleték, ipartanodai tandíj, illeték, egyenérték, műgyalogjárda, kereskedelmi iskolai tandíj, betegápolási adó, villany vagy bármi néven nevezendő hátralékot 8 nap alatt annál inkább fizesse be, mivel ezen idő letelte után a városi pénztár ezen követeléseit végrehajtás útján fogja behajtani. Szatmár-Németi, 1908 február 1. Dr. Vajay Károly polgármester.

A betegségek elleni harcban a világ legkiválóbb orvosai egyesülnek. E betegségek sorában az első helyet az epilepszia (Nyavalyatörés) foglalja el. E bajban szenvedőknek vigasztul szolgálhat azon értesülésünk, mely szerint egy magyar orvos e betegség ellen új és hatékony gyógyító módszert alkalmaz, amelyért már a külföld is méltó elismerésben részesítette. Ez orvos Dr Szabó Sándor, Budapest, V. Alkotmány u. 5; ki készséggel nyújt felvilágosítást mindazoknak, kik gyógyító módszere segélyével súlyos bajtól szabadulni óhajtanak.

Okl. tanítók és tanítónők figyelmébe. A vallás és közoktatásügyi miniszter megbizta a kir. tanfelügyelőket, hogy azon állás nélküli tanítókról tanítónőkről, kik hajlandók az állami iskoláknál esetleg helyettesi teendőket is ellátni, kimutatást készítsenek, hogy aztán érdem szerint ezek fokozatosan alkalmazhatók legyenek. Az okleveleket, egyéb képesítésre vonatkozó bizonyítványokat, családi állapotukra vonatkozó adatokat és esetleges működési bizonyítványait a kir. tanfelügyelőnek kell bemutatni.

FÁBIÁN GYÖRGYNÉ

mű- és élővirág-üzlete SZATMÁR-NÉMETI, Rákóczi-utca 26-ik szám. Sürgönyezim: Fábiónné. Telefon-szám: 148. Ajánl menyasszonyi, bál és névnap csokrok, mell- és fejdíszek, virágkosarak, jardiniere, ünnepi és gyászkoszorúk, Makart rendezetek és díszítményeket. — Cseresep virágokat, szobai dísznövényeket, mindenféle művirágokat és templom-díszítéseket, jutanyos árban.

Csak 3 frt 60 kr. Kazinezy-utca 16. szám alatt 3 kilós posta es. jó kuba-kávét. Megrendelhető utánvétellel bérmentve Néhuna kávékereskedőnél Szatmár.

A legolcsóbb óra és ékszer üzlet **Kepes Dávid** mű-órás és ékszerésznel, közvetlen a Színházzal szemben, nagy raktár mindennemű ékszerekben, órákban. Tajtékeműekben és látszerészi ezikekben — a legolcsóbb árak mellett. **Minden óra javítás egy évi jótállással csak 80 krajczár.**

Farsang alkalmából legolcsóbb beszerzési forrás óra, ékszer, szemüveg és china-czüst árukban **Szabó Gusztávnál Szatmár, Atilla-utca 1. sz.**

Föltétlen megbízható

és szorgalmas, jó családból való izr. fiatal-ember, kinek több évi — közte másfél évi pénzügyi — gyakorlata van és aki jelenleg másfél év óta ügyvédi irodában működik és gyakorolt gépiró, jobb irodában való alkalmaztatást óhajt. — Czim: **Rosenberg, Técső.**

Színház.

Az elmúlt hétről a színházi rovatban ujdonságról nem számolhatunk be. Csupa régi és ismert szindarabok kerültek műsorra, mi nem helytelen eljárás ugyan, mert a régi és ismert jó műveket szívesen megnézzük ismételtén, de a közönség a megszokott heti premierről sem mond le örömmel. A közönség odaadón támogatja a színművészetet, erről nap-nap után minden este tanuságot tesz, méltán elvárjuk tehát Krémer igazgatótól, hogy ő meg a közönség műpártolását méltányolva, gondoskodjék arról, hogy a heti ujdonság a jövőben el ne maradjon. Jó premiere, jó előadásban, soha sem marad elismerés nélkül, különösen nálunk, hol a közönség a színházért valóságos rajong. Különben a heti előadásról referádánk a következőleg szól:

Kedd (febr. 11). Csiky gergelynek az „Örök törvény“ című színművét adták, a mely irodalmunk egén mindig ragyogó csilgként fog szerepelni. Annál fájóbb, hogy az a szintársulat, amely a közönség átlagos ítélete szerint inkább drámára, mint akár operettkre, akár népszínművekre van berendezve, magyar szerzőnek, magyar darabjával kudarcot vallott. Tekintsünk el attól, hogy egyesek a közönség várakozását még avval sem honorálják, hogy szerepüket jól betanulnák. Az előadás összhangját végtele-nül esorította a rendezés hiánya. A sok rossz után azonban ki kell emelnünk *Takács* Mariskát és *Verő* Jankát, a kik Krémer társulatának mindnyájunk egyhangú ítélete szerint első rendű színésznői. Végre nem hagyhatjuk figyelmen kívül *Rátkai* sem, aki kor- rekt alakításával a közönség tetszését megnyerte.

Szerda (febr. 12). Offenbach régi jó zenéjű operettje: „Orpheus“ került színre. A szöveg nem méltó párja a zenének; az első, de különösen a második felvonás kedves, mulattató, a két utolsó felvonás már hatás- talanul hagyja a hallgatót, csupán a zene az, ami leköti figyelmünket. A színészek elég jó kedvvel játszottak, különösen *Rátkai* (Jupiter főisten) volt elemében. De a többi mitológiai alakok is jó kedvvel kontráztak a mulató istenek drabékolásában.

Csütörtök (febr. 13). A „Megváltás“ című drámát adták másodszer. A drabát a mult héten ismertettük részletesen, ezuttal csak azt említjük meg, hogy az üres színházon meglátszott, hogy komoly darabot adnak s így a közönségnek az a része, mely csak a jelenben divó operettekben tud gyönyörködni, távol maradt. A csekély számú, de válogatott közönség gyönyörködött *Takács* M., *Verő* és *Vidor* igazán művészi játékában.

Péntek (febr. 14.) Ismét „Bernát“ énekes bohózat ment *Rátkai*val a czimszerepben jó előadásban. *Takács* Mariska tisztelőitől egy csinos virágcsokrot kapott. A zóna-előadást telt ház nézte.

Szombat (febr. 15.) A szokásos premier helyett Strausz „Bőregér“ című víg operettjét elevenítették fel. Az operette szép zenéjén humoros szövegén jól mulatott a publikum. *Komáromi* G. (Adél) a szobaleány szerepében igen kedves volt. Kellemesen énekelt s nála szokásos ügyességgel, víg pajzansággal játszott. *Tihanyi* (Eizenstein) ez estei szerepében csak szaporította az őt megillető elismerést. *Rátkai* (Frank) *Radványi* (Falke) *Barna* (Alfréd) mindannyian megállották helyüket. A kar igen szépen érvényesült és különös dicséret illeti *Neubauer* Mihály karmestert, ki a nehéz darabot, biztos erős kézzel dirigálta. *Ihász* Gizi és *Andai* T. lejtettek egy csinos táncot, melyet megkellett ismételniök. A ház csak félig telt meg.

Vasárnap d. u. Déryné ifjasszony este ismét a „Bőregér“ ment *Haller* Irma ujjonnan szerződött első fellépével. *Haller* az Adél szobaleány szerepét vette át *Komáromy* Gizellától. Ha a két primadonna közt párhuzamot vonunk, konstátálhatjuk, hogy ezen szerepben a megjátszást illetőleg *Komáromy* jobb, mint *Haller*. *Haller*nél nem tapasztaltuk azt az ügyességet elevenséget, tüzet, mivel *Komáromy* minden szerepét ját- sza, viszont azonban hanganyag s hangter-

jedelemben *Haller* jóval felülmúlja *Komáromy*-t. Vannak *Haller* Irmának kitűnő művészi talentumai — ez tagadhatatlan — s hisszük, hogy lesz alkalmunk az ő kiváló művészi egyéniségében többször gyönyörködni és e helyen erről a legnagyobb elismerés hangján szólni. A többi szereplők a régiiek voltak s róluk külön mondani valónk nincs. A színház teljesen megtelt.

Hétfőn (febr. 17.) „Ördög“-ben *Takács* és *Vidor* mint rendszeres tanujelét adták mű- vési képességüknek.

Heti műsor:

Ma, szerdán „Tavaszi“ operett.
Csütörtök „János vitéz“,
Péntek „Erdőszépe“
Szombat „Suhancz“ (M—n.)

„Pázmány-sajtó“ (Püspöki nyomda) Szatmár.

Tüzifa.

Apróra feldarabolt tölgy-törzsek, házhoz szállítva,

fél öle 14 korona;

a Csonkásan átvéve (Szatmár és a Szatmár-hegy között, köves ut men- tén) **10 korona.**

NEUSCHLOSZ TESTVÉREK

Szatmár, Deák-tér 7. sz.
Telefon szám 16.

Zongorák hangolását és jó karban tartását évi bérletben is vállalom.

ÚJ HANGSZER-IPAR ÜZLET ÚJ

SZALAI SIMON

zongora és orgona készítő
SZATMÁR, KAZINCZY-U. 14. SZ.

Van szerencsém a m. t. közönség szíves tudomására hozni, hogy

HANGSZER ÜZLETEMET

1908. február 1-től **Kazinczy-u. 14. sz. alatt** (Kölcsey-u. sarok, Guttmann palota) **megnyitottam.** Elvállalok mindennemű zongora, orgona és harmonium javítását, u. m. hosszú zongoráknak rövidre való átalakítását, esetleg keresztúrosra is, bőrzésést és minden e szakmába vágó javítását. Régi szerkezetű **orgonáknak** a legúj- jabb szerkezetre való átalakítását a legnagyobb lelkiismerettel és kiváló zenetanárok által elismert szakképzettséggel, felelősség mellett. — Tisztelettel tudatom továbbá, hogy a szakmába vágó hangszerek, mint: zongora, planinó, harmonium és min- dennemű vonós hangszerek általam a legjutányosabban szerelhetők be.

Nagyrabecsült pártfogását kérve vagyok, kiváló tisztelettel:

SZALAI SIMON, zongora- és orgona-készítő.

Vonós hangszerek s mindennemű alkatrészek legjobb minőségben, állandóan raktáron

21/ üzlet! 21/ üzlet!

20%-ot

megtakarít, ha az ujjonnan megnyilt

Steinmetz Baruch Fiai

rőfös és divatáru kereskedők

SZATMÁR, Kazinczy-utca 4. szám alatti

üzletében vásárol, ahol minden e szakba vágó cikkek, meglepő olcsó árakban árusítatnak.

Szíves meggyőződést és pártfogást kér tisztelettel

STEINMETZ BARUCH FIAI SZATMÁR,

Kazinczy-utca 4. szám.

Alagsó- és gőztéglagyár
KONT MANÓ

BEREGSZÁSZ.

Homlokzat-tégla, dísztéglá, fagon-
tégla, ék- és kémény-tégla, cserép-zsindely,

hornyos tetőcserép

alagsó, burkolatlapok gyártása.

Egész homlokzatoknak terv szerint való kivitele.

Teljes tetőfedések eszközlése.

Távirati czím:

Gőztéglagyár, Beregszász.

Nyílt levél

*szegény és gazdag építetőkhez
egyaránt.*

A legkitünőbb tetőfedő-anyag manap

a kétfülü

hornyos tetőcserép

(16692. sz. alatt szabadalmazva),

melyet a beregszászi gőztéglagyár eddig még el nem ért tökéletességben gyárt.

Ez a cserép örök tetőt ad, ki nem fagy és oly szilárd, hogy azon járni lehet.

A vele való fedés nem drágább a közönséges faszindelyénél és minden vályogfal elégy erős nekie.

Az a tetőszék, mely faszindely alá készült, teljesen megfelel.

A cserépnek ára ezrenként Beregszász állomáson waggonba rakva 72 korona.

Egy négyszögletes területen 16 darab fekszik.

Egy waggonnak (5200 darab) vasuti szállítási díja Szatmárra 34 korona.

A faszindely ellenében való előnyeit szükségtelen feszegetni, de a bádóg ellenében azzal az előnnyel bír, hogy nem veszi fel oly hirtelen a meleget, úgy, hogy a bádógtetőnek a padját semmire sem lehet fölhasználni és a lakóhelyiségek is kiállhatatlan melegek nyáron, nemkülönben hidegebbek télen. Amellett a bádóg sokkal drágább — a fekete bádóg gyakori festés költségeiről nem is szólva — és javítása bonyolódott műtét.

Tűzbiztonság tekintetében a bádógot, mely hirtelen átmelegedik, a cserép felülmúlja.

A tapasztalat bizonyítja, hogy amely helyiségben ez a hornyos cserép egyszer alkalmazásba került, onnan a faszindely és bádóg teljesen ki van szorítva.

A gerincz-cserépnek darabja 30 fillér, egy folyóméterre kell 3 darab.

Az üveg-cserép bádóg-ablak helyébe 2 korona 50 fillér.

Nagyon kérem az intelligensebb t. cz. közönséget, különösen faluban a főtisztelendő urat, tanító, bíró, jegyző urakat, világosítani föl a szegényebb gazdákat saját érdekükben, hogy a cserép nem nehéz, elbírja minden fal kivétel nélkül és alkalmazásával nem áll elő az a gyakori eset, hogy tűzvésznel a fél falu pár óra alatt martaléka lesz a lángnak.

Kiváló tisztelettel

Kont Manó

alagsó- és gőztéglagyára, Beregszász.

Szatmáron REITER MÓRITZ kizárólagos képviselettel bír, cserép állandóan raktáron van nála és szívesen szolgál mindennemű felvilágosítással is.

Első osztályufali géptégla nagyobbára nyersfalazatnak is használható !!

Az alábbi elsőrangú cégeket a bevásárlásoknál és megrendeléseknél mélyen tisztelt olvasóinknak különös figyelmébe ajánljuk.

Gárdos Ferencz könyvkötő

Szatmár, Kazinczy-utca 6. sz.

Ajánlja ujonnan és a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

KÖNYVKÖTÉSZETÉT

a mélyen tisztelt közönség szives figyelmébe.

KOMÁN JÁNOS kőszőrüs-mester

SZATMÁRON

a Központi vámházzal szemben.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy

kőszőrüs műhelyemet

1907. aug. 1-étől (régii helyéről) az Iskola-köz sarkáról néhány lépéssel beljebb, a püspöki r. k. fiu elemi iskola kerthelyiségébe **helyeztem át.** Műhelyemben borotva, olló, zseb-, konyha- és asztali kések érvágó, köpülőző gépek, valamint bádogos és szabó ollók kőszőrülését jutányos árakban vállalom el.

Készítendő munkákért kívánatra házhoz küldök.

A m. t. közönség szives pártfogását kérve,

tisztelettel **KOMÁN JÁNOS.**

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban Szatmár, Iskola-köz.

A ki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu lábbelit akar vásárolni, az bizalommal fordulhat

Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű czipők és oszmák is készülnek.

Vuja János

-hoz, **SZATMÁR, Deák-tér,** (Keresztes András-féle h i aki dusan felszerelt **czipő-raktárában** csakis **valódi finom bőrből,** a már is világhírű hazai gyárakban czipőket és csizmákat **nagyon is versenyképes árak mellett** hozza forgalomba és üzletéből **minden olcsóbb rendű készítményt a szokásos bőr és talp utánzatokat teljesen kiküszöbölte,** és a kinek áru **osnosság dolgában is párját ritkítja**

Mindenkinek

saját érdeke, hogy üveg, porcellán és lámpa-.. áru szükségletét ..

Oesztreicher Tóbiás

gyári nagy raktárában szerezzé be **SZATMÁRON, Deák-tér 21. sz. a.,** és a nagybányai fióküzletében.

Ajándék árak:

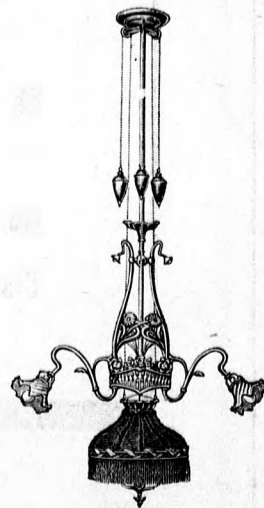
Tisztelettel tudatom, hogy a farsangi idény alkalmára dusan felszerelt üveg és porcellán üzletemben az árakat tetemesen leszállítottam. — Helyszüke miatt csak a következő tárgyak árai szolgáljon tájékozással:

Valódi karlsbadi 6 személyes étkező készlet	K 14.—tól feljebb.
„ „ 6 „ teás „	K 6.—tól „
„ „ 6 „ kávé „	K 5.60-tól „
„ „ 6 „ feketés „	K 5.60-tól „
„ „ „ mosdó „	K 8.—tól „
„ „ teás csésze préselt 6 pár	K 1.90-től „
„ „ kávé „ 6 pár	K 1.90-től „
„ „ feketés „ 6 pár	K 1.50-től „

Csiszolt kristály üvegből különböző diszítéssel Vizes készlet 6 személyre K 1.70-től feljebb Boros „ 6 „ K 1.30-tól „

Liquörös „ 6 „ K —.95-től feljebb Talpas üvegtál 6 tányérkával K 1.30-tól „ Csigaszerkezetű diszes függő lámpa 5.80-tól „

Kiházasítási berendezések és ajándék disztárgyak, dus választékban, kivételes előnyökkel kaphatók. **Villamos csillárok** nagy választékban. Házi telephon, villamos csengő és villanyvilágítási bevezetések, valamint javítások jutányosárban, pontosan eszközöltetnek. Villamos égő drbja 60 f. Mindenféle ujdonsági villamos égő kapható.

BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!

Megkezdődött a farsangi vásár!

Óriási választék ujdonságokból, melyek egyedül csak

a Szatmári Bazárban

Kazinczy-u. 10. sz. alatt kaphatók a legegyszerűbbtől a legizlésebb tárgyak, u m.: játék, díszmü, rövid, nürinbergi, aczél, tajték, üveg, porcellán és öntvény-árak, grammophonok, fonographok, lemezek és hengerek óriási választékban, mélyen leszállított árak mellett vásárolhatók

BLATNICZKY ISTVÁN

SZATMÁR, Kazinczy-utca 10. sz. alatt levő

„SZATMÁRI BAZÁR“-JÁBAN.

MÉRSÉKELTEN SZABOTT ÁRAK!

Automobilok és 3 kerékű tricikliik.

Óriási választék francia babákban.

Értesítés.

Fogorvosi műtermemet

és lakásomat unlt évi

november hó 1-én özv.

Vajtóné urnó **Rákóczi-**

utczai 24. számú **helyeztem át.**

E ház a „Tör-

földszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába

„E ház a „Tör-

feldszintes házába